

Onderwerp

Verordening tot wijziging van de Verzamelverordening Werk en Inkomen gemeente Rheden 2026

Datum raadsvergadering

24 februari 2026

Thema programmabegroting

Financiële Bestaanszekerheid

Portefeuillehouder

Zaaknummer

Samenvatting

Met dit initiatiefvoorstel wordt voorgesteld om de voorwaarden voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT), zoals vastgelegd in de Verzamelverordening Werk en Inkomen gemeente Rheden 2026, terug te brengen naar een inkomen tot 105% (in plaats van 100% in de huidige verordening) en een referteperiode van 3 jaar (in plaats van 5 in de huidige verordening). Voor de uitvoering van de IIT is het van belang om dit zo snel mogelijk (in februari) en met terugwerkende kracht te doen.

Voorgesteld besluit

1. De bijgevoegde Verordening tot wijziging van de Verzamelverordening Werk en Inkomen gemeente Rheden 2026 vast te stellen.

Inleiding

In zijn vergadering van 28 oktober 2025 heeft de gemeenteraad besloten de Verzamelverordening Werk en Inkomen gemeente Rheden 2026 vast te stellen. Deze verordening verving zeven bestaande verordeningen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan actuele wetgeving en beleidsontwikkelingen binnen het sociaal domein.

Een daarvan (betreffende het artikel 5.3 in de verordening) heeft betrekking op de individuele inkomenstoeslag (IIT). In het kader van de ombuigingen is de inkomensgrens van de IIT verlaagd naar 100% van de bijstandsnorm en werd de referteperiode verlengd van 3 naar 5 jaar.

Als gevolg van gewijzigd inzicht en omdat effecten van deze bezuiniging zijn beschreven in het beleidskader minimabeleid en financiële hulpverlening 2026, is er volgens de PvdA aanleiding om laatstgenoemde ombuigingsmaatregel terug te draaien.

Beoogd effect

Het terugdraaien van de eerder genomen bezuinigingsmaatregel draagt bij aan een toekomstbestendig minimabeleid, zeker voor onze inwoners die het huishoudboekje rond moeten zien te krijgen.

Argumenten

- 1.1 Door de wijziging van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor IIT zal het gebruik ervan afnemen, maar wordt gelijktijdig een toename verwacht van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand, zoals beschreven in het beleidskader minima en financiële hulpverlening.

Het is onduidelijk welke kosten dit in verstrekkingen en uitvoering met zich mee zal brengen.

1.2 Vanuit inwoners bezien is een aanvraag voor bijzondere bijstand een grotere stap dan het automatisch verkrijgen van een IIT

Een aanvraag voor bijzondere bijstand vraagt het invullen van een uitgebreid formulier, waarna goed of afkeuring van een aanvraag vereist is. Een grotere afhankelijkheid. Verwachting is dat daardoor minder inwoners gebruik zullen maken van de bijzondere bijstand, wat grote gevolgen kan hebben voor hun bestaanszekerheid.

1.3 Geldzorgen en schulden werken op een negatieve wijze door op andere gebieden: leefstijl/gezondheid (incl. middelengebruik), gezin, sociale participatie etc. Daarnaast werkt het in negatieve zin door op andere beleidsterreinen: jeugdzorg, Wmo etc. (boemerang effect).

Het heeft ook tot gevolg dat inwoners in sterkere mate afhankelijk worden van noodhulp, fondsen en charitatieve instellingen, welke in de regel door hulpverlening aangevraagd moeten worden. Dit raakt ook de andere ombuigingsvoorstellen, gericht op afbouw/stoppen van subsidies voor deze organisaties.

1.4 Het raadsvoorstel inzake 'beleidskader minima en financiële hulpverlening' spreekt over het jaarlijks bijstellen van ambities in de begroting waarmee onzekerheid over het budget voor minimabeleid en financiële hulpverlening wordt ondervangen;

1.5 Voorkomen moet worden dat een deel van de inwoners een afwijzing gaat krijgen, waarvan verwacht mag worden dat zij op een later moment niet zomaar weer een aanvraag zullen doen, ook al worden de normen per 2027 weer aangepast.

Het om deze reden van belang is dat inwoners zo spoedig mogelijk helderheid krijgen over de IIT.

Kanttekeningen/Risico's

1.1 De nieuwe normen zijn al gecommuniceerd naar inwoners.

Inwoners zijn naar aanleiding van de vaststelling van de Verzamelverordening geïnformeerd over de wijzigingen. De normen binnen een kort tijdsbestek opnieuw wijzigen levert mogelijk verwarring op bij de inwoners. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een besluit ten gunste van de inwoner. Een deel van inwoners kan op de hoogte worden gebracht via een toekenningsbeschikking als zij met nieuwe regels alsnog ambtshalve recht hebben.

1.2 Inwoners die niet ambtshalve recht hebben kunnen opnieuw persoonlijk worden aangeschreven.

Er staat nog een taakstelling open voor programma 1, waar dit thema onder valt

Binnen de huidige begroting is sprake van een structurele meevaller op de kosten bewindvoering waarmee de ombuiging verzacht kan worden.

Echter staat voor het totale programma nog een taakstelling open in de begroting.

Er moet breed en in samenhang gezocht worden naar dekking voor deze taakstelling.

Financiën

Met de maatregel om de referteperiode te verlengen werd uitgegaan van een bezuiniging van €22.000,-. Het verlagen van de inkomensgrens naar 100% zou voorts een bezuiniging opleveren van €55.000,-. In totaal zou het daarmee gaan om een bezuiniging van € 77.000,-.

Er is gebleken dat er vanaf 1 januari 2026 een structurele meevaller zal zijn op de kosten voor bewindvoering, wat een jaarlijks voordeel oplevert van €83.000.

Dat maakt dat het eerder genomen ombuigingsbesluit kan worden teruggedraaid binnen het budget voor minimabeleid en financiële hulpverlening.

	Bedrag (€)	Jaarschijf / jaarschijven
Eenmalige uitgaaf:		
Investering:		
Structurele lasten:	€77.000	2026 e.v.

Uitvoering

Wanneer de raad in februari besluit om dit initiatiefvoorstel over te nemen kunnen de aanvragen voor individuele inkomenstoeslag met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 worden toegekend.

Participatie en communicatie

Dit voorstel is conform artikel 147a, lid 4 Gemeentewet (wensen en bedenkingenprocedure) voor een zienswijze bij het college neergelegd. Deze is verwoord in bijlage 3. De wijzigingsverordening wordt bekend gemaakt in het elektronische gemeenteblad en wordt daarna verwerkt in de verzamelverordening. Inwoners op wie deze wijziging van toepassing is worden actief geïnformeerd middels een brief.

Bijlagen

1. Ontwerp raadsbesluit
2. Verordening tot wijziging van de Verzamelverordening Werk en Inkomen gemeente Rheden
3. Zienswijze college d.d.

De Steeg, 3 februari 2026

Marleen Noorland

Fractie PvdA